

ZAKON O SLOBODI PRISTUPA INFORMACIJAMA U REPUBLICI SRPSKOJ

(Sl. glasnik RS, broj 20/2001)

GLAVA I UVODNE ODREDBE

Cilj

Član 1

Cilj ovog zakona je:

- a) da se ustanovi da informacije pod kontrolom javnog organa predstavljaju javno dobro od vrijednosti i da javni pristup ovim informacijama promoviše veću transparentnost i odgovornost tih javnih organa, te da su ove informacije neophodne za demokratski proces;
- b) da se ustanovi da svako lice ima pravo pristupa ovim informacijama u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa javnim interesom, te da javni organi imaju odgovarajuću obavezu da objave informacije, i
- v) da omogući svakom fizičkom licu da zatraži izmjenu, i daje komentar na svoje lične informacije pod kontrolom javnog organa.

Tumačenje

Član 2

Ovim zakonom se olakšava i promoviše, u najvećoj mjeri, i bez odlaganja objavljivanje informacija koje se nalaze pod kontrolom javnog organa, po najnižoj prihvatljivoj cijeni.

Definicije

Član 3

U smislu ovog zakona,

1. "informacija" je svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci, ili bilo koji drugi sadržaj, uključujući svaku kopiju ili njen dio, bez obzira na oblik ili karakteristike, kao i na to kada je sačinjena i kako je klasifikovana.
2. "javni organ" je svaki republički organ, gradski organ, opštinski organ ili bilo koji organ u Republici Srpskoj kako slijedi:
 - a) izvršni organ;
 - b) zakonodavni organ;
 - v) pravosudni organ;
 - g) organ koji obavlja javnu funkciju, a imenovan je ili ustanovljen u skladu sa zakonom;
 - d) bilo koji drugi upravni organ;
 - đ) pravno lice koje je u vlasništvu ili koje kontroliše javni organ.
3. "kontrola" znači ili raspolaganje informacijama ili kontrola pristupa informacijama
4. "lična informacija" je svaka informacija koja se odnosi na fizičko lice koje se može direktno ili indirektno identifikovati činjenicama kao što su, ali nisu ograničene na, identifikacioni broj ili fizički, mentalni, ekonomski, etnički, vjerski, kulturni ili socijalni identitet tog lica.
5. "nadležni javni organ" je javni organ koji ima kontrolu nad traženom informacijom, a to je javni organ koji je sačinio informaciju ili za koga je sačinjena informacija. Ako se javni organ koji je sačinio informaciju ili za koga je sačinjena informacija ne može utvrditi, onda je nadležan onaj javni organ čija je funkcija najbliža traženoj informaciji.

GLAVA II PRISTUP INFORMACIJAMA

Pravo pristupa

Član 4

Svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da objavi takve informacije. Ovo pravo pristupa podliježe samo formalnim radnjama i ograničenjima kako je utvrđeno u ovom zakonu.

Utvrđivanje izuzetka

Član 5

Izuzetak od objavljivanja tražene informacije se utvrđuje samo u slučajevima kada nadležni javni organ:

- a) utvrdi izuzetak u smislu članova 6,7 ili 8 za cijelu informaciju ili dio informacije, i
- b) odredi, nakon obavljenog ispitivanja javnog interesa u smislu člana 9, da objavljivanje informacije nije od javnog interesa.

Izuzeci kod funkcija javnih organa

Član 6

Nadležni javni organ može da utvrdi izuzetak, u slučajevima kada se otkrivanjem informacije osnovano može očekivati izazivanje značajne štete po legitimne ciljeve sljedećih kategorija u Republici Srpskoj:

- a) interesi odbrane i sigurnosti, kao i zaštita javne bezbjednosti;
- b) sprečavanje kriminala i svako otkrivanje kriminala, i
- v) zaštita procesa donošenja odluke od strane javnog organa u davanju mišljenja, savjeta ili preporuka od strane javnog organa, zaposlenog lica u javnom organu, ili svakog lica koje vrši aktivnosti za ili u ime javnog organa, a ne obuhvata činjenične, statističke, naučne ili tehničke informacije.

Izuzetak kod povjerljivih komercijalnih informacija

Član 7

Kada nadležni javni organ opravdano utvrdi da zahtjev za pristup informacijama uključuje povjerljive komercijalne interese treće strane, nadležni javni organ će dopisom, po hitnom postupku, obavijestiti treću stranu o pojedinostima zahtjeva. Dopisom se treća strana informiše o neposrednom objavljivanju informacija, osim ako treća strana, u roku od 15 dana od prijema ovog dopisa, ne odgovori u pisanoj formi da takve informacije smatra povjerljivim i navede razloge za štetu koja bi proistekla iz objavljivanja informacija. Nakon prijema takvog odgovora, nadležni javni organ će utvrditi izuzetak.

Izuzetak kod zaštite privatnosti

Član 8

Nadležni javni organ će utvrditi izuzetak kada opravdano utvrdi da tražene informacije uključuju lične interese koje se odnose na privatnost trećeg lica.

Ispitivanje javnog interesa

Član 9

- (1) Nadležni javni organ će objaviti traženu informaciju, bez obzira na utvrđeni izuzetak, ako je to opravdano javnim interesom i uzeti u obzir svaku korist i svaku štetu koje mogu proisteći iz toga.
- (2) U donošenju odluke da li je objavljivanje informacija opravdano javnim interesom, nadležni javni organ će razmotriti okolnosti kao što su, (ali nisu ograničene na), svako nepoštovanje zakonske obaveze, postojanje bilo kakvog prestupa, sudsku pogrešku, zloupotrebu vlasti ili nemar u obavljanju službene dužnosti, neovlašteno korištenje javnih fondova, ili opasnost po zdravlje ili bezbjednost pojedinca, javnosti ili okoline.
- (3) Ako je utvrđeno da je objavljivanje traženih informacija, koju je nadležni javni organ utvrdio kao izuzetak u smislu člana 7 ili 8, u javnom interesu, nadležni javni organ će dopisom obavijestiti treću stranu da će informacije biti objavljene po isteku roka od 15 dana od dana prijema ovog dopisa. Treća strana će također biti dopisom obaviještena o pravu žalbe, nadležnom organu kome se žalba podnosi, uz neophodne informacije u vezi sa obraćanjem takvom organu, kao i krajnji rok i troškove za podnošenje žalbe. Treća strana će također dopisom biti obaviještena o pravu obraćanja ombudsmanu Republike Srpske, a ovaj dopis će sadržavati sve neophodne informacije za obraćanje ovoj Kancelariji.

Razdvajanje informacija na dijelove

Član 10

Ako je dio traženih informacija utvrđen kao izuzetak, nadležni javni organ će izdvojiti takav dio i objaviti ostatak informacija, osim ako zbog ovog razdvajanja informacije nisu postale nerazumljive.

GLAVA III POSTUPAK PRISTUPA INFORMACIJAMA

Podnošenje zahtjeva

Član 11

- (1) Zahtjevi za pristup informacijama se podnose onom javnom organu za kojeg podnosilac zahtjeva smatra da je nadležan.
- (2) Javni organ neće ispitivati niti zahtijevati razloge opravdanosti zahtjeva. Zahtjev za pristup informaciji mora:
 - a) biti u pisanoj formi, napisan na jedan od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine.
 - b) sadržavati dovoljno podataka u vezi sa prirodom i/ili sadržajem informacija, kako bi se omogućilo da javni organ provede redovne aktivnosti u cilju pronalaženja zahtijevanih informacija; i
 - v) uključiti ime podnosioca zahtjeva kao i podatke za kontakte sa podnosiocem zahtjeva.
- (3) Ako se zahtjev odnosi na ličnu informaciju, onda zahtjev, pored ispunjavanja uslova iz stava 2 samo sačinjava fizičko lice na kojeg se zahtjev odnosi, ili zakonski zastupnik podnosioca zahtjeva ili lice kojeg je podnosilac zahtjeva ovlastio u pisanoj formi za pristup informaciji. Ako je zahtjev sačinjen od strane lica na koje se odnosi, ovo lice će potpisati zahtjev i pokazati svoj zakonom utvrđen lični dokument sa fotografijom. Ako je zahtjev sačinjen od strane zakonskog zastupnika podnosioca zahtjeva ili lica koje je ovlašteno za pristup informaciji, to lice će potpisati zahtjev, pokazati svoj zakonom utvrđen lični dokument sa fotografijom, dokaz o zakonskom zastupanju ili punomoć, kao i kopiju zakonom utvrđenog ličnog dokumenta podnosioca zahtjeva.

Nemogućnost postupanja u skladu sa zahtjevom

Član 12

1. Ako javni organ nije u mogućnosti da udovolji zahtjevu zbog nedostatka formalnih uslova koji su predviđeni stavom 2. i 3. člana 11, on će, što je prije moguće, ali najkasnije osam dana od dana prijema zahtjeva, pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva kada je takvo obavještanje moguće, da zahtjev ne može da bude obrađen iz navedenog razloga. Ovim dopisom će obavijestiti podnosioca o mogućnosti podnošenja žalbe određenom organu kome žalba treba da bude upućena, uključujući neophodne podatke za kontakte sa takvim organom, kao i troškove i rokove za podnošenje žalbe. Dopisom će također podnosilac zahtjeva biti obaviješten o pravu obraćanja ombudsmanu Republike Srpske, a sadržavaće i sve neophodne informacije za kontakte.
2. Za zahtjeve koji nisu u skladu sa članom 11. 2. (b) obavijest iz stava (1) će također sadržavati sva specifična pitanja koja mogu razjasniti zahtjev, kao i kopiju vodiča, u smislu člana 20. a).
3. Dopisom predviđenim ovim članom podnosilac zahtjeva će biti obaviješten da će se preinačeni zahtjev tretirati kao novi zahtjev.

Određivanje nadležnog javnog organa

Član 13

1. Ako javni organ koji primi zahtjev nije nadležan, on će, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, prosljediti zahtjev nadležnom javnom organu i dopisom o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva. Zahtjev se ne prosljeđuje ako se u navedenom vremenskom periodu utvrdi da je tražena informacija pod kontrolom javnog organa koji je primio zahtjev, a nadležni javni organ, nakon što je obaviješten o pojedinostima ovog zahtjeva, nema prigovora da javni organ koji je primio zahtjev obradi takav zahtjev. Javni organ koji je primio zahtjev smatra se nadležnim javnim organom i obrađuje zahtjev u smislu člana 14. ovog Zakona.
2. Ako se ne može utvrditi sjedište nadležnog javnog organa, a u slučaju kada javni organ koji primi zahtjev ima kontrolu nad traženom informacijom, javni organ koji je primio zahtjev se smatra nadležnim javnim organom. Ako se ne može utvrditi sjedište nadležnog javnog organa, a u slučaju kada javni organ koji je primio zahtjev nema kontrolu nad traženom informacijom, javni organ koji je primio zahtjev će u vremenskom periodu utvrđenom u stavu (1) dopisom obavijestiti podnosioca zahtjeva da zahtjev ne može biti obrađen iz ovog razloga.

Postupanje nadležnog javnog organa po prijemu zahtjeva

Član 14

1. Po prijemu zahtjeva za pristup informaciji, nadležni javni organ preuzima sve redovne mjere da prikupi zahtijevane informacije, i razmotri sve činjenice i okolnosti koje su značajne za obradu zahtjeva.
2. Ako se odobri pristup informaciji, bilo djelimičnoj ili cijeloj informaciji, nadležni javni organ dopisom o tome obavještava podnosioca zahtjeva.

Dopisom se:

- a) obavještava podnosilac zahtjeva o mogućnosti ličnog pristupa informacijama u prostorijama nadležnog javnog organa, i
- b) obavještava podnosilac zahtjeva o mogućnosti umnožavanja, procijenjenim troškovima umnožavanja, te da se umnožavanje podnosiocu zahtjeva obezbjeđuje nakon izvršene uplate. Kada je umnožavanje informacije veoma složeno ili dugotrajno, umnožavanje se obezbjeđuje podnosiocu

zahtjeva u vrijeme koje je prihvatljivo i za podnosioca zahtjeva i za nadležan javni organ; i/ili prilaže kopija tražene informacije kada se ona obezbjeđuje besplatno u smislu člana 16. ovog Zakona.

3. Ako se odbije pristup informaciji, bilo djelimičnoj ili cijeloj informaciji, nadležni javni organ dopisom o tome obavještava podnosioca zahtjeva. Dopis treba da:

- a) sadrži zakonski osnov za status izuzeća informacije, uz navode članova ovog Zakona na koje se poziva, kao i sva materijalna pitanja koja su važna za odluku, što uključuje i uzimanje u obzir faktora javnog interesa; i
 - b) obavještava podnosioca zahtjeva o pravu podnošenja žalbe, određenom organu, a što uključuje neophodne podatke za kontakte sa takvim organom, krajnji rok za podnošenje žalbe kao i troškove podnošenja žalbe. Ovaj dopis upućuje podnosioca zahtjeva na pravo da se obrati Ombudsmenu Republike Srpske i sadržava neophodne podatke za kontakte sa ovom Kancelarijom.
4. Rok za obavještenje podnosioca zahtjeva kako je utvrđeno u stavu (2) i stavu (3) ovog člana je 15 dana od dana prijema zahtjeva. Za zahtjeve koji se obrađuju u smislu člana 7 i/ili člana 9 (3) ovaj rok se produžava za vremenski period utvrđen u ovim članovima. Podnosilac zahtjeva će dopisom, a po hitnom postupku, biti obaviješten o produženju roka kao i o razlozima za to produženje.

Jezik na kojem su informacije dostupne

Član 15

1. Pristup informacijama biće obezbeđen na jednom od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine, kao i na originalnom jeziku koji je različit od jednog od zvaničnih jezika, ako je to moguće učiniti.
2. Nadležni javni organ nije dužan da prevodi informacije sa jednog na drugi službeni jezik u Bosni i Hercegovini.

Troškovi umnožavanja

Član 16

Javni organ ne naplaćuje naknade ili takse za podnošenje zahtjeva ili za dopise u smislu ovog Zakona. Naknade se naplaćuju samo za stvarni trošak umnožavanja, a utvrđuje se Uputstvom Ministarstva pravde koje se donese u smislu ovog zakona. Za standardnu veličinu fotokopija, prvih deset strana se ne naplaćuje.

GLAVA IV LIČNE INFORMACIJE

Pravo na izmjenu ili davanje komentara na lične informacije

Član 17

1. Svako lice ima pravo da obezbijedi da njegove lične informacije koje su pod kontrolom javnog organa budu tačne ili, u odnosu na svrhu prikupljanja ili korištenja informacija, da budu aktuelne, kompletne, relevantne za zakonsku namjenu zbog koje su arhivirane, te da na bilo koji drugi način nisu pogrešne.
2. Nakon odobravanja pristupa ličnim informacijama, podnosilac zahtjeva može postupiti u smislu stava (1), tako što podnosi:
 - a) zahtjev za izmjenu. Zahtjev za izmjenu može se odbiti samo ako nadležni javni organ utvrdi da informacije na koje se zahtjev odnosi ispunjavaju uslove iz stava (1). Ako se zahtjev odbije, nadležni

javni organ dopisom o tome obavještava podnosioca zahtjeva, a ovaj dopis mora ispunjavati uslove utvrđene u članu 13 (3) (b) ovog zakona, i/ili

- b) komentar koji se dodaje na lične informacije. Komentar mora potpisati podnosilac zahtjeva, te se mora odnositi na informacije na koje se dodaje. Nadležni javni organ u roku od 15 dana od dana prijema komentara dopisom obavještava podnosioca zahtjeva da je takav komentar dodat informacijama.

GLAVA V ODGOVORNOSTI JAVNIH ORGANA

Obaveza pomaganja

Član 18

Javni organ preduzima sve redovne mjere pomoći svakom fizičkom ili pravnom licu koje traži da ostvari bilo koje pravo u smislu ovog zakona.

Službenik za informisanje

Član 19

Svaki javni organ imenuje službenika za informisanje koji obrađuje zahtjeve sačinjene u skladu sa ovim zakonom. Nakon imenovanja službenika za informisanje, njegovo ime i podaci za kontakt se dostavljaju ombudsmanu Republike Srpske.

Obaveza dostavljanja

Član 20

Svaki javni organ dostavlja:

- a) vodič kojim se svakom licu omogućava pristup informacijama pod kontrolom javnog organa uključujući, ali nije ograničeno na, informacije potrebne za obraćanje javnom organu i njegovom službeniku za informisanje, bitne elemente postupka podnošenja zahtjeva, zajedno sa uzorkom zahtjeva u pisanoj formi, informacije o kategorijama izuzetaka, postupku pristupa informacijama, troškovima umnožavanja, pristupu pravnom lijeku, i svim bitnim rokovima. Vodič također upućuje na indeks-registar kako je utvrđeno u tački (b), kao i na način pristupa registru. Vodič se dostavlja ombudsmanu Republike Srpske, svakoj javnoj i svakoj pravnoj biblioteci u Bosni i Hercegovini i kada je moguće putem Interneta, a dostupan je na zahtjev. Ovaj vodič je besplatan.
- b) indeks registar, vrstu informacija koje su pod kontrolom javnog organa, oblik u kojem su informacije na raspolaganju, kao i podatke o tome gdje se može pristupiti tim informacijama. Ovaj indeks-registar se stavlja na raspolaganje u smislu obaveza o dostavljanju, kako je utvrđeno u tački (a) ovog člana.
- v) statističke podatke, po tromjesečnom izvještaju, koji se odnose ali nisu ograničeni, na broj primljenih zahtjeva, vrstu traženih informacija, utvrđene izuzetke, kao i odluke koje se donesu u toku postupka, te konačne odluke. Ovi statistički podaci se dostavljaju Narodnoj skupštini Republike Srpske i ombudsmanu Republike Srpske, a dostupne su na zahtjev;
- g) godišnji izvještaj, u kojem se detaljno navode funkcije, politika, poslovi i organizaciona struktura i finansijski poslovi javnog organa, što uključuje, ali nije ograničeno, na njegov predloženi budžet i godišnji finansijski izvještaj koji sadrži detalje o ostvarenim prihodima i rashodima u prethodnoj godini. Ovaj izvještaj se dostavlja Narodnoj skupštini Republike Srpske, a dostupan je na zahtjev.

GLAVA VI OMBUDSMEN

Ombudsmen Član 21

Ombudsman Republike srpske obavljaće svoje funkcije u smislu ovog zakona, a u skladu sa njegovim mandatom i odgovornostima, kako je utvrđeno članom II. 1. Ustava Bosne i Hercegovine i Aneksom 6. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, kao i u skladu sa svim kasnije donesenim propisima koji regulišu njegovu nadležnost i odgovornost.

Aktivnosti ombudsmana Član 22

U obavljanju funkcija u smislu ovog zakona, ombudsman Republike Srpske može inter alia da razmatra:

- a) sačinjavanje i dostavljanje informacija, kao što su Vodiči i opće preporuke za olakšavanje provođenja i upotrebe ovog zakona;
- b) uključivanje u godišnji izvještaj posebnog dijela koji se odnosi na njegove aktivnosti u smislu ovog zakona, i
- v) predlaganje instrukcija o primjeni ovog zakona svim nadležnim ministarstvima unutar Republike Srpske, u saradnji sa institucijama ombudsmana Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.

GLAVA VII ZAVRŠNE ODREDBE

Saradnja Član 23

Svaki javni organ u Republici Srpskoj je dužan pružiti pomoć javnim organima Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine kada primjena odgovarajućih zakona o slobodi informisanja zahtjeva njihovu saradnju.

Odgovornost za primjenu Zakona Član 24

- (1) Vlada Republike Srpske će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, potpisati zajednički dogovor sa Savjetom ministara Bosne i Hercegovine i Vladom Federacije Bosne i Hercegovine u cilju primjene člana 23. ovoga Zakona.
- (2) Ministarstvo pravde preduzima sve odgovarajuće mjere, uključujući, ali bez ograničenja na donošenje Uputstva, radi obezbjeđenja propisanog i efikasnog provođenja ovog zakona. Ministarstvo pravde će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti Uputstvo kojim se regulišu troškovi umnožavanja u smislu člana 16. ovog Zakona.

Zakon u odnosu na druge zakone

Član 25

- (1) U koliko su odredbe Zakona o državnoj upravi, Zakona o opštem upravnom postupku, Zakona o upravnim sporovima ili drugih Zakona koji su na snazi u Republici Srpskoj u suprotnosti sa ovim Zakonom primjenjivat će se odredbe ovog Zakona.
- (2) Ovim se Zakonom ne umanjuju prava i obaveze lica koje se odnose na pristup informacijama kako je regulisano zakonima o sudskom postupku, uključujući dokazni postupak, u skladu sa zakonima koji se odnose na profesionalne povlastice utvrđene zakonom, ili u skladu sa zakonima o administrativnim taksama, uključujući takse za pribavljanje originalne dokumentacije, a izuzimajući takse za podnošenje zahtjeva ili donošenja odluke. Naročito, ovim Zakonom ne umanjuju se prava fizičkog ili pravnog lica koja se odnose na podnošenje žalbe u upravnom postupku i prava na razmatranje predmeta pred sudom.
- (3) Svako kršenje ovog zakona podliježe sankcijama u skladu sa Krivičnim zakonikom Republike Srpske, Zakonom o prekršajima, zakonima iz oblasti uprave, i u skladu sa drugim zakonima koji su važeći na teritoriji Republike Srpske.
- (4) Zakonski akt koji se usvoji nakon ovog Zakona, a čija svrha nije izmjena ovog Zakona, neće ograničiti prava i obaveze koje su utvrđene ovim Zakonom.

Prelazne odredbe

Član 26

Svaki javni organ u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona dužan je da primijeni član 20 (a) i (b).

Stupanje na snagu

Član 27

Ovaj zakon stupa na snagu 8 dana nakon objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske", a počće se primjenjivati 6 (šest) mjeseci nakon stupanja na snagu.